

SOS Детски селища България

Годишен доклад за дейността

Годишен финансов отчет с доклад на
независимия одитор

За годината, завършваща на 31 декември
2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
Годишен доклад за дейността на Сдружение „SOS Детски селища България“	1 - 32
Доклад на независимия одитор	
Финансов отчет:	
Счетоводен баланс	34 – 35
Отчет за приходите и разходите	36
Отчет за приходите и разходите (за резултат от стопанска дейност)	37
Отчет за собствения капитал	38
Отчет за паричния поток	39
Приложение	40 - 61

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СДРУЖЕНИЕ SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2020 г.

НАШАТА МИСИЯ

Сдружение SOS Детски селища България е неправителствена организация, фокусирана върху гарантиране правото на всяко дете да има семейство и да расте в дом и среда на любов, уважение и сигурност.

ЗА НАС

Сдружение SOS Детски селища България е първата гражданска правозащитна организация в страната, която предоставя директна грижа за деца в риск. За първи път след демократичните промени Сдружението предоставя алтернатива на институционалната грижа за деца – грижа в SOS семейство.

Сдружение SOS Детски селища България е част от голямото международно семейство SOS Children's Villages International, което се грижи за близо 2,500,000 деца в 135 страни по света.

В България Сдружението започва дейността си през 1990 г. Вече 30 години Сдружение SOS Детски селища България осигурява семейство и здравословна среда за развитие и израстване на деца, лишени от родителска грижа или в риск да загубят закрилата на своите родители. Сдружението предлага семеен тип грижа и подкрепа на семейството и активно се застъпва за правата на децата и младежите.

През 2020 година SOS Детски селища в България посрещна своя 30 годишен юбилей. 2020 е и първата година на пълна финансова самостоятелност за сдружението – предизвикателство, само по себе си, сериозно и внушително, но очаквано и със съответната старателна подготовка през последните години.

Ограниченията, съпътстващи въведената от средата на месец март 2020 г. пандемичната обстановка в страната, предизвикаха както в цялото общество, така и в организацията ни, шок, объркване и незабавна необходимост от сериозни промени в начина на работа, на установени правила и стереотипи. За нас като Сдружение този нов и непредвиден елемент се насложи върху усилията за постигане на финансова самостоятелност и стана вид катализатор за успешно справяне с предизвикателствата.

Затова, когато анализираме развитието и постиженията на Сдружението за 2020 по пътя към крайната цел - устойчивост, растеж и максимална приложимост на SOS социалните услуги, то това може да стане само и единствено през призмата на тези две преплитачи се предизвикателства - едното, очаквано и свързано с работа в условия на финансова самостоятелност, а другото – непредвидено и свързано с работа в условия на пандемия и ограничения.

30-годишният ни юбилей поставя пред нас и следващото предизвикателство – да разширим дейността си, въздействието си и подкрепата си към общността.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА

Политическа ситуация

Политическата ситуация в България през 2020 година беше изключително динамична. Втората половина на годината беше белязана от продължителни протести срещу правителството. Министерският съвет и парламентът отговориха с популистки мерки и изборително подпомагане за определени региони и сектори от обществения живот. Секторът на социалните услуги продължи да бъде финансиран и подпомаган от правителството и общините съгласно установените финансови стандарти въпреки пандемията от COVID-19.

Политическите протести и пандемията от COVID-19 доведоха до значим натиск върху маргинализираните групи и спазването на техните основни човешки права. Затворен бе входът към алтернативната грижа, което доведе до трудности с настаняването на дете във родното му семейство. Поради официалното разпореждане за спиране на настаняванията, налице е съществено намаляване на децата в резидентните услуги на организацията.

Икономическа ситуация

В условията на две пандемични вълни през 2020 г. правителството в България предприе редица социални и икономически мерки за справяне с последствията от тях. Същевременно ефектът за икономиката изглежда значително по-малко неблагоприятен, отколкото първоначалните прогнози от пролетта на 2020 г., но може да се окаже, че ще е по-продължителен от първоначалните очаквания. Пандемията обърна траекторията на растеж и вкара страната в рецесия. БВП се сви с 8,6% през второто тримесечие на 2020 г., инвестициите в основен капитал спаднаха с близо 11% спрямо същия период на 2019 г. Стълбът на антикризисните мерки на правителството е мярката за субсидиране на заема, или 60/40 с бюджет 1 млрд. лева. Подобна мярка беше въведена и по време на последната голяма криза, но бюджетът ѝ беше над 100 пъти по-нисък.

За малко над месец по време на извънредното положение през пролетта над 100 хиляди души останаха без работа. От началото на лятото започна възстановяване, но към септември наетите лица все още са с над 60 хиляди по-малко от миналата година. Най-тежко бяха засегнати работещите в търговията, хотелите и ресторантите. Българите са в по-голям риск от бедност и социално изключване, отколкото чуждите граждани (от страни извън ЕС), които живеят в страната. Това става ясно от нова статистика на Евростат. България не е на челно място по риск от бедност на своите граждани - пред страната ни се нареждат Гърция (31%) и Румъния (28%). България е в тройката с 27% от българските граждани, изправени пред риска от бедност и социално изключване.

За поредна година минималната заплата в България е най-ниската в ЕС, показват данните на Евростат към 1 януари 2021 година. 21 държави от общността имат въведена минимална ставка на заплащането на труда. Разликата между заплащането е огромно - от 332 евро на месец в България до 2202 евро в Люксембург. Статистическата служба отчита, че в Източна Европа минималната заплата е по-ниска - под 700 евро на месец. Държавите с най-ниска минимална работна заплата освен България са Унгария (442 евро) и Румъния (458 евро).

Пред Сдружението общата икономическа ситуация в страната при условия на пандемия, свиване на икономиката и цели групи бизнеси, както и липсата на ясна перспектива се отрази в следните основни области:

- значително повишаване на необходимостта от директна материална и финансова подкрепа на големи групи от общността (храни, лекарства, учебни материали, компютри за дистанционно учене и др.)
- осигуряване на заложените в бюджета локални приходи от фондонабиране
- прецизиране на разходите и поставяне на приоритет към разходите, необходими за нормалното и непрекъснато функциониране на социалните услуги
- пакет от различни мерки по време на първия локдаун за запазване на личния състав и сигурност за финансиране на трудовите възнаграждения.

Социална ситуация

Основен фактор определящ развитието в социалната сфера през 2020 година беше пандемията от COVID-19. През почти цялата година работата на социалните услуги и гражданските организации, доставчици на социални услуги, беше ограничена и затруднена от противоепидемичните мерки на правителството и местните органи на властта.

Екипите на Сдружението работеха съгласно мерките и ограниченията и профила на работа на съответната услуга. Голяма част работеха в онлайн среда, децата учеха дистанционно, настаняванията в алтернативна грижа бяха прекратени. Това обаче доведе и до голяма вълна от съпричастност от корпоративния сектор и особено от гражданите, която в значима степен подпомогна дейността на сектора и неговите клиенти – децата и техните семейства.

Правна рамка

Демократичните структури на държавата бяха подложени на променлива по своята сила, но непрестанна по своя характер, атака от страна на граждански движения с консервативни християнски идеи и крайни политически разбирания. Това се отрази на правната рамка и националното законодателство във връзка с децата и семействата – продължава да не е приета изискваната в Закона за закрила на детето Национална стратегия за детето, бави се драстично работата по подзаконовите нормативни актове, свързани с влезлия в сила в средата на годината Закон за социалните услуги.

Липсата на подзаконовите нормативни актове, съчетана с противоречивите сигнали по отношение на новия начин на финансиране на социалните услуги, поставя пред значим риск изпълнението на Закона, а оттам и защитата на правата на децата и семействата, както и нашата дейност като цяло. Не е сигурно спазването на сроковете за лицензиране на всички доставчици на социални услуги сред които сме и ние. Няма общо разбиране за трансформирането на социалните услуги съгласно изискванията на Закона за социалните услуги. Тази несигурна среда има, от една страна, негативен ефект върху работата на сътрудниците на организацията, но от друга ни мобилизира, за да се справим с предизвикателството, наречено Закон за социалните услуги.

Технологичен прогрес

Със своя бурно развиващ се ИТ сектор България има уникална възможност да бъде не само сред най-бързо дигитализиращите се икономики, но дори да специализира в някои сегменти, където имаме постижения, например в областта на изкуствения интелект. Все повече ИТ фирми вече имат свои собствени софтуерни продукти, чрез които предлагат SaaS и други услуги с висока добавена стойност по цял свят. Много ИТ фирми създадоха собствени обучителни центрове или дори академии, за да компенсират липсата на адекватна академична подготовка на българските студенти. Нужно е правителството да подпомогне с финансиране и регулации създаването на ИТ кадри, както и да улесни

привличането им от чужбина, много от които се отказват в момента, когато се сблъскат с процедурите за работа у нас.

Дигитализацията на работата в Сдружението има много аспекти и области за развитие:

- подобряване на ефективността и функционалността при използване на наличните потребления;
- осигуряване на технологична инфраструктура за дистанционна работа и дистанционно учене;
- повишаване на знанията и капацитета на служителите в ИТ областта.

Околна среда

Едно от условията за развитие на икономиката и за запазване на човешкия капитал е необходимостта от "зелен" преход в енергетиката. България бавно и с голяма съпротива постепенно свиква с идеята за неговата необратимост и нуждата да се разделим с енергийните производства, замърсяващи околната среда. Огромен потенциал има и в кръговата икономика, производството на геотермална енергия и, разбира се - в изграждането на нови ВЕИ мощности, които могат да решат проблема със замърсяващите енергоносители.

Необходимо е Сдружението да анализира начина на отопление на двете Детски селища – Трявна и Дрен, като състави план с технически и финансови показатели за преминаване от отопление с нафта към друг вид по-екологично и икономически изгодно. Необходимо е да се направи анализ и на енергийния разход и консуматори със съответните мерки за подобряване. Обучителният център дългосрочно планира насока на обучения и занимания с деца и техните родители с цел повишаване на екологичното съзнание на общността и на младите хора.

ДЕЙНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА В СТРАТЕГИЧЕСКА ОБЛАСТ „РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМИ“

И през 2020 г. SOS Детски селища България продължи да разширява националното си присъствие като експерт по правата на детето, насилието срещу деца и трафика на деца. Националното сдружение играе активна роля в застъпничеството на национално равнище както независимо, така и чрез мрежи в целия сектор (Национална мрежа за децата, Коалиция „Детство 2025“) и заема позициите си както по ключови въпроси, приети от професионалната общност, така и участвайки в работни групи във връзка с новия Закон за социалните услуги, подзаконовата рамка, както и при дискусиите във връзка с подготовката на стандартите на приемната грижа.

SOS Детски селища България продължи да бъде водеща организация в страната при подпомагането на напускащите грижа, както чрез базовата си Програма за начало на самостоятелен живот, така и чрез проектната работа по проект „Пътеки към свободата: Овластяване на младежи от алтернативна грижа да заживеят самостоятелно и пълноценно“.

Основните дейности по развитието на стратегическите цели на Сдружението, основани на международните и национални стратегически направления и насочени към децата и младежите от целевата ни група, продължиха да бъдат фокусирани в следните основни направления:

- **Развитие на социалните услуги**, предоставяни от нашето Сдружение и идентифициране на нови възможности
- **Застъпничество за правата на децата** – особено в кризисната ситуация по време на COVID-19, работата в партньорство с други НПО-та и държавни институции за подобряване на условията на живот, учене и развитие, законодателната рамка по отношение на социалните услуги за деца и техните семейства, здравните и образователните услуги и др. придобиха изключително важно значение.
- **Работа по тематични проекти с публично финансиране** – освен важен стълб за финансовата самостоятелност, тези проекти ни дават възможност да развиваме социалната подкрепа и да подобряваме качеството и въздействието ѝ.
- **Обучения** - Отдел Програмно развитие подкрепяше текущо изграждането на капацитет на сътрудниците на SOS чрез редица семинари и обучения и се ангажира също в изграждането на капацитет на специалисти.

Значително постижение на сдружението през 2020 г. е стартирането на нова дейност и структура – **SOS Обучителен център**. Целта на Обучителния център е изграждане и поддържане на високо ниво на професионализъм и капацитет на екипа на сдружението в изпълнение на мисията ни за грижа и подкрепа на деца и семейства в риск и популяризиране на новите подходи и добри практики на национално и световно ниво в социалната работа и в съответствие със световните стандарти. Разработихме и въведохме в дейност онлайн обучителна платформа <https://trainings.sosbg.org/>, която дава широки възможности за провеждане на онлайн обучения и събития и ползване на SOS ресурси. Платформата позволи да проведем планираните обучения на екипите на сдружението и да отговорим пълноценно на предизвикателствата породени от пандемията COVID-19.

И двете Програми на SOS Детско селище България представляват комплекс от взаимно допълващи се социални услуги. Разполагаме с мотивирани екипи, които през изминалата година се доказаха като високо професионални и бързо адаптиращи се към нови и екстремни обстоятелства. Своевременно и гъвкаво бяха взети мерки за запазване и непрекъснато продължаване на социалната подкрепа, напр. беше реорганизирана грижата в Младежките домове, за да се съхрани живота и здравето на младежите и сътрудниците, при запазено високо качество на грижа. Също така Програмите за подкрепа на семействата (ЦОП), с гъвкав график на работа и различни методи на работа, успяха да достигнат заложените си цели и да подкрепят всички насочени нуждаещи се деца и семейства. Всички екипи получаваха професионална групова и индивидуална подкрепа.

И през 2020 г. Сдружение SOS Детски селища България продължи да управлява **ДВЕ ПРОГРАМИ „SOS ДЕТСКО СЕЛИЩЕ“**:

- ✓ Програма „SOS Детско селище Велико Търново – Габрово – Трявна“ - включва 11 програмни звена, които управляват 5 вида социални услуги, за които Сдружението е регистрирано като доставчик.
- ✓ Програма „SOS Детско селище София - Перник“ - включва 7 програмни звена, които управляват 4 вида социални услуги.

Социалните услуги за деца и младежи, извършвани от Сдружението са през 2020 г. са общо 5, като 3 от тях са и държавно делегирани СУ:

- ✓ Приемна грижа – подкрепа за общностите на приемни семейства;

- ✓ **Резидентна грижа от семеен тип** – управление на SOS младежки домове и малки семейни домове (регистрирани като Центрове за настаняване от семеен тип – ЦНСТ);
- ✓ **Семейно консултиране** – програми за подкрепа на семейството (регистрирани като Центрове за обществена подкрепа – ЦОП);
- ✓ **Подкрепа на младежи, напускащи грижа** – програма „Начало на самостоятелен живот“.
- ✓ **Звено Майка и бебе** – услуга за подкрепа на млади майки в риск да се откажат от техните новородени деца, подкрепа на семейството.

През 2021 година предстоят значителни промени в социалната сфера. Изменения има в Закона за социалните услуги, Правилника за приложение на ЗСУ. Беше създадена нова Агенция по качество на социалните услуги, съответно се очаква да бъде одобрена и въведена Наредба за качеството на социалните услуги, както и нова Карта на социалните услуги в страната, очаква се нов лицензионен режим за доставчиците, нови стандарти.

Важен фактор, който ще повлияе приемната грижа като социална подкрепа, предоставяна от Сдружението след 2021 г. е краят на проект „Приеми ме 2015“, като стратегията ни в последната година по този проект, е да се подготвим за управление на същата в двете Програми.

Всички вярваме, че с успехите си, с добрите позиции в обществения живот SOS Детски селища ще продължи да бъде значима Организация, призвана да работи за благо на децата в Република България.

Публично финансиране и финансова устойчивост на работата по програмите

През 2020 г. и двете програми продължиха да работят с публично финансиране, предоставяйки социални услуги съгласно делегирани от държавата бюджети. Изключение са две социални услуги: Приемна грижа, която и през 2020 г. продължи да се финансира на държавно ниво по проект „Приеми ме 2015“, както и Програмата Начало на самостоятелен живот, която е социална услуга, развивана и управлявана самостоятелно от Сдружението.

Отдел Програмно развитие отговаря и през 2020 г. за кандидатстването за публично финансиране - от идентифицирането на възможностите за финансиране, през вътрешната координация на идеите по проектите до подготовката на цялата документация за кандидатстване. През работата по следните проекти с публично финансиране продължи успешно:

- Беше успешно завършен проекта **Leaving care**, финансиране: ЕС, водещ кандидат SOS IoR EUCB, в партньорство със SOS България и други SOS сдружения, с фокус върху постигане на самостоятелност за младежите, напускащи грижа.
- Успешно стартира работата по проект **„Пътеки към свободата: Овластяване на младежи от алтернативна грижа да заживеят самостоятелно и пълноценно“**. Проектът е насочен към подготовката на младите хора, напускащи алтернативна грижа за независим и пълноценен живот, бюджет: 218 689 евро, финансиране: Фонд за активни граждани на ЕИП България, продължителност 36 месеца, начална дата 1 януари 2020 г. Този проект финансира и разширява Програмата Начало на самостоятелен живот, включвайки и потребители извън младежите в SOS грижа.
- Започна и проект **„Сигурна среда, успяващи деца“**, финансиране: ЕС, водещ кандидат SOS IoR EUCB, в партньорство със SOS България и 6 други SOS сдружения,

общ период на проекта 24 месеца. През 2020 г. ограниченията на COVID-19 промениха или отложиха някои дейности от плана на проекта.

- През 2020 г. беше успешно приключена втората част от проект „Светулка“ за предотвратяване трафика на деца с цел сексуална експлоатация, финансиращата страна (Radiohjälpen Швеция). След безвъзмездното удължаване на проекта в края на 2019 г., поради ограниченията на COVID-19 се наложи адаптиране на дейностите по проекта, което ни позволи да използваме оставащите по проекта средства и да разширим дейностите по разработването на SOS Обучителен център с онлайн-платформа.

Алтернативна грижа

Постигновения

Въпреки усложнената обстановка в страната Сдружение SOS Детски селища България продължи да развива и поддържа своите мрежи от SOS приемни семейства в София, Перник, Брезник, Велико Търново, Габрово и Трявна. През 2020 г. се грижихме за 115 деца в 64 приемни семейства, а към края на годината в 59 приемни семейства, подкрепяни от SOS Детски селища, се отглеждат 99 деца.

В София обособихме SOS Център по приемна грижа, като отделна социална услуга. Поради увеличението брой приемни семейства, през февруари 2020 г. в Центъра бяха назначени още двама социални работници. Ръководителят на SOS Центъра по приемна грижа управлява и Областния екип по приемна грижа в София-град. В останалите региони на страната подпомагането на приемните семейства се осъществява чрез Екипи по приемна грижа в Центровете ни за обществена подкрепа.

В част от приемните семейства подкрепяме и деца, настанени в тях като при близки и роднини и се надяваме, че ще съумеем да разширим тази подкрепа през 2021 година.

Децата в приемните ни семейства се справят добре в училище, подпомагани от своите приемни родители или специалисти от Центровете ни за обществена подкрепа.

През летните месеци осъществихме лятна програма за децата и приемните семейства – посещения на басейн, походи сред природата, различни индивидуални и групови занимателни игри. Съвместно с приемните родители решихме да не организираме морски лагери за децата, за да намалим до минимум риска от заразяване с COVID-19.

Във връзка с пандемията от COVID-19 екипите по приемна грижа предприеха спешни мерки като снабдиха всички приемни семейства с предпазни средства (маски, дезинфектанти, ръкавици), проведеха групи за подкрепа с приемните родители, на които дискутираха наложените противоепидемични мерки, състоянието на децата и промяната в живота им вследствие затварянето на училищата и ограничаване на общуването им с приятели, трудности в дистанционното обучение и др. Всички деца в SOS приемни семейства бяха осигурени с електронни устройства за дистанционно обучение.

SOS Младежките ни домове и малките семейни домове в София, Велико Търново и Габрово продължиха успешно грижата за настанените при тях деца и младежи. Екипите на четирите SOS Младежки домове и двата SOS Малки семейни домове полагаха грижа общо за 50 деца и младежи. Към края на годината в тях пребивават общо 31 деца и младежи. През годината почти нямаше настанявания в услугите във връзка със забраната за настаняване от страна на Агенцията за социално подпомагане.

Съгласно стратегията ни от 2019 г. за повишаване на качеството на резидентната ни услуга като най-близко до семейната грижа, бяха предприети стъпки за пилотно намаляване на капацитета на един от SOS Младежките ни домове – ЦНСТ „Мечтатели“ София, но поради

обективно забавяне на процедурата окончателното решение на ситуацията ще продължи през 2021 година.

През 2020 г. общо 8 абитуриенти успешно напуснаха грижата в резидентните ни услуги. Четирима от тях поискаха и получиха подкрепата от страна на Сдружението чрез включването им в Програма „Начало на самостоятелен живот“, като продължиха образованието си в университет.

Екипите на сдружението повишиха капацитета си с редица обучения, в които по традиция включваме и колеги професионалисти от общностите, в които работим.

През януари и май 2020 г. бяха проведени две тридневни обучения на SOS Младежки домове и Малък семеен дом „Надежда“ в гр. Велико Търново за работа с младежи, напускащи грижа.

През март беше проведено тридневно обучение на Областният екип по приемна грижа на Столична община на тема „Решаване на конфликти“.

Приемните родители участваха в обучение по превенция на трафик на деца – три двудневни обучения в Трявна, София и Перник, тридневно обучение „Любов и логика – поведение на детето“ за всички приемни семейства от Столична община през септември.

Предизвикателства

Основните предизвикателства в SOS приемната грижа бяха свързани със запазване живота и здравето на децата и SOS приемните родители в условията на усложнена епидемична обстановка, причинена от COVID-19. Екипите по приемна грижа на Сдружението активно проследяваха психо-емоционалното състояние на децата и приемните родители и оказваха необходимата помощ, интервенция и терапия, където се налагаше.

Предизвикателство беше и работата в партньорство с доставчиците на приемна грижа - Агенцията за социално подпомагане, общините и колегите от неправителствения сектор. Приемната грижа в България и през 2020 година се предоставяше по проект „Приеми ме 2015“ на Агенцията за социално подпомагане, чиито партньори бяха над 140 общини от страната. Все още остава единствен моделът на областно предлагане на услугата.

Основното и в тази сфера на дейността ни бе пандемията и предизвиканите от нея ограничения на живота в резидентните ни услуги. Дистанционното обучение изправи екипите и младежите пред нови предизвикателства, свързани с липсата на достатъчно електронни устройства за работа. Благодарение на дарители и собствени ресурси успяхме да осигурим всички младежи, за да могат те успешно да завършат учебната година и да няма поправителни изпити.

За съжаление социализиращата функция на училището близо една година е изцяло прехвърлена на екипите на Младежките и Малките семейни домове, което създава допълнително натоварване и предизвикателства.

Незапълненият капацитет на резидентните ни услуги, поради забраната за настаняване, също поставя предизвикателства пред екипите и ръководството на организацията. Най-значимото предизвикателство е, че не можем да предоставим грижа на децата в риск, особено в случаи, в които сме подали сигнал за такива.

Подкрепа на семейството

Постигновения

Четири от Програмите за подкрепа на семейството получават финансиране от общините като Центрове за обществена подкрепа, което покрива в голяма степен финансовите им нужди. Продължаваме да работим за държавно финансиране и за Център за обществена подкрепа Перник, за който имаме уверението на местната власт, че през 2021 година финансирането за услугата е заложено в бюджета на Община Перник.

През изминалата година 504 деца от 364 семейства получиха подкрепа в петте ни центъра за обществена подкрепа в София, Перник, Велико Търново, Габрово и Трявна. Професионалистите, работещи в ППС, се адаптираха към сложната ситуация в държавата като продължиха своите консултации, както онлайн чрез различни приложения и канали, така и физически, когато това беше възможно, предприемайки всички предпазни мерки.

Всички SOS Центрове за обществена подкрепа имат отлични взаимодействия с местните Отдели за закрила на детето, откъдето получават направленията за почти всички случаи, с които работят колегите. Например, през 2020 година към ЦОП Перник, въпреки липсващото държавно делегиране на дейността, от отдел „Закрила на детето“ са насочени с направления за ползване на услуги 100% от децата за консултации със социален работник, психолог, логопед и педагог, както и 100% от родителите за повишаване родителския капацитет с цел реинтеграция, психологическа подкрепа и обучения на кандидат осиновители.

През 2020 година се предоставяха предимно индивидуални консултации, почти не се провеждаха групови работи с цел превенция от заразяване на COVID-19. Подкрепата на всяко дете и семейство бе на база на изготвената специализирана оценка на родителския капацитет и оценка потребностите на децата, индивидуалния план на услугата за всяко дете в семейството, използвайки нормативната база утвърдена в националното законодателство по отношение закрила на детето и политиките на националното сдружение и международната организация.

През месеците, когато не беше възможно физическото посещение на бенефициентите в ЦОП, се извършваше мобилна работа. Например, през април и май ЦОП Велико Търново организираха мобилна мини-програма „Остани въкъщи със SOS“. Направени бяха над 70 мобилни посещения за два месеца, като са подкрепени 25 деца от Велико Търново, Водолей, Балван, Килифарево и Дебелец.

По покана на Детска градина „Ран Босилек“ Габрово специалисти от ЦОП Габрово проведеха два тренинга за родители на тема: „Детската агресия“. Проведени бяха два дебата в час на класа в ОУ „Ран Босилек“ Габрово с деца от седми и пети клас. Дебатите бяха в платформата Класрум, по покана на класните ръководители и педагогическия съветник на училището, а темата бе „За или против видео игрите в ситуация на дистанционно обучение“.

Нивото на предоставяните услуги в SOS Центровете за обществена подкрепа не се компрометира от усложнената ситуация на работа. Доказателство за това бяха направените външни оценки на ЦОП „Шанс“ София и на ЦОП Габрово. Анализът като резултат от външната оценка на ЦОП „Шанс“ е изготвен от екип на Фондация „Институт за социални услуги в общността“ и изпълнен въз основа на Доброволната Европейска рамка за качеството на социалните услуги и други европейски и български нормативни документи. Изводите и препоръките от доклада можете да прочете тук: <https://sosbg.org/news/byahme-podkrepeni-che-sme-dobri-roditeli/>.

Проверката, извършена от ДАЗД в ЦОП Габрово, беше тематична планова с основна цел да проучи работата на доставчици на социални услуги в общността – ЦОП и ЦСРИ, в условия на извънредно положение и/или обявена епидемична обстановка и конкретно - как е продължен процесът на предоставяне на услугите под формата на дистанционна работа. Основните акценти в хода на проверката бяха свързани с гарантиране спазването правото на детето на достъп до услуги, независимо от създалата се епидемична обстановка, чрез проверяване на организацията на работа, подготвеността на екипите на услугите за дистанционна работа, взаимодействието с институциите и с родителите / настойниците / попечителите / другите лица, полагащи грижи за детето, връзката със самото дете. В резултат на проверката беше дадена отлична оценка на работата и резултатите, поддържани от екипа на ЦОП Габрово – въпреки трудностите, с нови методи и подходи повлияни от COVID-19, управляваната от Организацията социална услуга не отстъпва по отношение на качествено предоставяне на подкрепа за нуждаещите се деца и семейства.

Когато „имахме благосклонността на пандемията“ осъществявахме и групова работа с деца и родители. Например, ЦОП Трявна осъществи 37 арт-ателиета с обща продължителност 167 часа посредством целенасочено използване на различни художествени техники и похвати, водени от специалист, с цел помощ за развиване и координация, творческо мислене, а също така и за по-лесно осъзнаване и изразяване на емоциите, намиране на смисъл и подход към околните.

Сътрудниците от Звено Майка и бебе почти през цялата година нямаха настанявания поради извънредните мерки на пандемията, но пък подпомагаха дейността на останалите ни услуги в Габрово и работата на Община Габрово в борбата с пандемията COVID-19.

За екипите на ППС беше проведено онлайн обучение на тема „Работа с недоброволни клиенти“

Предизвикателства

И в тази ни сфера на работа основното предизвикателство през 2020 година бе пандемията COVID-19. Важно е да отбележим, че успяхме въпреки това да продължим активната си работа с децата и семействата. Покрай хуманитарната криза разширихме влиянието си и достигнахме до семейства и общности, които в нормална ситуация нямат нужда от подпомагане.

През годината започна да се усеща влиянието на новия Закон за социалните услуги и налагащата се от него трансформация на социалните услуги, които SOS Детски селища България предлага. Основните промени, предизвикани от него, ще са именно в сферата на консултативните услуги, каквито са нашите Центрове за обществена подкрепа.

Младежка грижа и трудова заетост

Постижения

В началото на 2020 г. Сдружение SOS Детски селища България започна изпълнението на проект „Пътеки към свободата: Овластяване на младежи от алтернативна грижа да заживеят самостоятелно и пълноценно“. Проектът ще се изпълнява в рамките на 36 месеца с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на Европейското Икономическо Пространство. Целта му е да овласти 210 младежи от цялата страна, които напускат различни форми на алтернативна грижа, успешно да започнат самостоятелен живот чрез предоставяне на нова социална услуга – „Подкрепа за самостоятелен живот“.

През 2020 г. проведохме два кръга за прием на заявления за кандидатстване – през месеците май - юни и септември - октомври. От специално избраните Комисии в двете SOS Програми Детско селище бяха одобрени 44 индивидуални пакети за подкрепа на младежи, живеещи или напуснали до 1 година алтернативна грижа. Подкрепата за тези младежи обхваща следните области: социално-психологическа подкрепа; здраве; осигуряване на жилище; образование и обучение; трудова заетост; придружаване.

В рамките на проекта, през месеците май, септември и декември на 2020 г. се проведоха три онлайн срещи. Младежка експертна група на проекта представи пред заинтересовани младежи следните теми: "Намиране на работа", "Намиране на квартира", "Обстановка по време на COVID-19". В срещите се включиха 35 младежи.

Предизвикателства

Младежите, които подкрепяме чрез Програма Начало на самостоятелен живот и проект „Пътеки към свободата“ бяха изправени пред предизвикателството на освобождаването от работа и липсата на осигуровки. Двамата социални работници активно ги подкрепяха и придружаваха в отношенията им с институциите, за да намалят отрицателния ефект върху живота им.

Застъпничество

Постижения

SOS Детски селища България продължи и през 2020 година да играе активна роля в застъпничеството на национално и местно ниво, както самостоятелно, така и чрез мрежите в целия сектор (Национална мрежа за децата, Коалиция „Детство 2025“) и отстояваше своите позиции по ключови въпроси, приети от професионалната общност.

Значимо постижение през периода е участието на сдружението с експертиза в доклада на европейската мрежа Юрочайлд (ноември 2020 г.) за въздействието и последиците от пандемията COVID-19 върху уязвимите групи деца и семейства и ефективността на мерките, предприети от правителствата, в тяхна защита.

Основният акцент на застъпническите ни дейности през 2020 година бе поставен върху правата на младежите, напускащи алтернативна грижа. В началото на година започнахме изпълнението на тригодишен проект „Пътеки към свободата: Овластяване на младежи от алтернативна грижа да заживеят самостоятелно и пълноценно“, чиято цел е да обхване 210 млади хора, попадащи в тази целева група от няколко области в България. Важно е да се отбележи, че Сдружението ще подкрепи и млади хора, които не са бенефициенти на социалните услуги, управлявани от организацията.

В подкрепа на застъпничеството ни по тази тема в началото на 2020 беше организирана закриваща конференция по проект „Leaving Care“. Взеха участие над 50 специалисти от държавни институции, общини, доставчици на социални услуги и приемни родители, както и младежи, които са в грижа или напуснали грижа. Те дискутираха върху темите подобряване на нормативната рамка, политиките и практиките, свързани с младежи, излизащи от грижа, както и ролята на социалните работници в подготовката за напускане на грижа и периода на адаптация към самостоятелен живот на младежите.

В електронния бюлетин на Националното сдружение на общините в България през юни беше публикувана и популяризирана Програмата Начало на самостоятелен живот, като признание и оценка за създадената от нас все още иновативна практика за подкрепа на младежи напускащи грижа.

Продължението през изминалата година на проект „Светулка“ също беше част от застъпническата дейност на Сдружението. Бяха направени допълнителни 10 обучения в 7

града в България. Темата трафик на деца и младежи с цел сексуална експлоатация беше развита и чрез създадената SOS онлайн платформа за обучения, която е и отговор на COVID-19 ситуацията в България.

Активна част от застъпническите ни действия са и младежите, които участват във всички наши дейности. Пример за това е младежката група, която е част от екипа на управление на проект „Пътеки към свободата“.

Организацията започна и изпълнение на проект, който е фокусиран върху менторска програма и използване на дигитална платформа YouthLinks. Тя е създадена, за да бъде от помощ на младежите, напуснали грижа, за да получават актуална информация по теми, които ги вълнуват: „Образование“, „Кариера“, „Местоживеене“ и др.

Предизвикателства

Основното предизвикателство пред застъпничеството ни през 2020 бе възникналият вакуум около новия Закон за социалните услуги. Всички промени на социалните услуги и подкрепата за маргинализирани групи бяха препращани към влизането в сила на Закона. Нашата основна цел – създаването на новата социална услуга „Подкрепа за независим живот“ – се отлага за началото на 2022 година, когато ще влезе в сила Националната карта за социалните услуги, която ще включва изчерпателно описание на всички необходими социални услуги на територията на страната.

ДЕЙНОСТ И РЕЗУЛТАТИ НА ПРОГРАМИ SOS ДЕТСКО СЕЛИЩЕ

Програма Детско селище Велико Търново – Габрово - Трявна

Постижения

„Всяко зло за добро!“. Така народът ни мъдро е определил на основата на жизнените процеси цикличността на категориите „добро и зло“, силата на разума, амбицията да събудиш съпротивителните си сили, да потърсиш алтернативи и идеи за преодоляване на неприяните събития.

Реакцията ни в Програмата за радост беше бърза и без грешки. Преди още държавните структури да се задвижат, бяха взети мерки за предпазване от заболяване, включително с изработка на индивидуални маски в ЦОП. Изпитанието да посрещнат забранителните мерки на МС, МЗ и общините, да обяснят и успокоят клиенти, бенефициенти, деца и т.н. беше професионално изпълнено от колегите във всички структурни звена.

Последва интензивна и постигнала добри резултати работа по поддържане на здравните мерки, дигитализация на социалните услуги, включително за участието на деца в учебен процес онлайн, обучения, комуникация, супервизии с колегите специалисти и социални работници. Животът в резидентните услуги и приемната грижа постепенно премина от изблици на недоволство във взаимно разбиране, семейна атмосфера и емоционална привързаност между деца и възрастни.

Проведохме планираните супервизии в община Габрово и община Трявна с наши специалисти онлайн. Приемните семейства в Детско селище също получиха значителна материална подкрепа, транспорт и супервизии.

Дейностите по Подкрепа на семейството бяха приоритетно реализирани от 3-те ЦОП-а в Габрово, Велико Търново и Трявна.

И трите ЦОП-а НЕ преустановиха своята работа в най-тежките моменти на развитие на епидемията от COVID-19. Оказваше се материална и логистична подкрепа на социално слаби семейства, деца получаваха психологическа и педагогическа подкрепа по телефона или Интернет.

Колегите от Звено Майка и бебе разкриха телефон, с който по поръчение на Община Габрово извършваха проучване на болни и немошни хора, нуждаещи се обгрижване по домовете. Облечени със защитно облекло социалните работници от 3-те ЦОП-а предоставиха на останали без работа социално слаби семейства хранителни продукти, предпазни средства, дезинфектанти и други, по места и до домовете им. Някои получиха и технически устройства за участие на децата в учебния процес. Подкрепихме хора без дом в град Габрово с необходимо за сезона облекло, обувки, постелъчен инвентар, хигиенни материали и други.

2020 беше първата година, в която пълно работихме с ново назначената в края на 2019 година социална работничка по „Програма Начало на самостоятелен живот“ и Проект „Пътеки към свободата“ Обърнато бе силно внимание на трудовата ангажираност на младежите и девойките, застъпничество пред работодателите и устройването им с квартири, договори за подкрепа на студентите и други.

Като резултат на Програмата за самостоятелност - много успешно преодолени трудности през изминалата година, като и през 2021 година ще продължим да се борим за формирането на дейността по подкрепа на младежи след пълнолетие, да бъде призната от държавата за социална услуга и да получи финансиране.

Предизвикателства

2020 година ни изправи точно пред опасното предизвикателство да живеем, мислим и работим в условия на световна пандемия от COVID-19. Изменихме подходите към поставените цели, но времето за нас и децата е в една посока и необратимо. Пропуснатото днес не се компенсира никога напълно утре...

Добри практики

Онлайн учебния процес беше с трудно начало. Неумение за работа, липса на навици и внимание, липса на технически средства, опити за избор на лекия път, поради липса на контрол. С адаптивното участие на SOS организацията, изградените контакти по места, с държавното участие тези проблеми сравнително бързо бяха решени. Това е най-значимият и забележим резултат на алтернативните грижи в Програмата за 2020 година - на 3-те Центъра по приемна грижа, приемните семейства и 4-те ЦНСТ -та в Габрово и Велико Търново.

През 2020 година Организацията се застъпи за правата на дете, осиновено в чужбина. Информацията за неговото разсиновяване и породилите се проблеми в живота му ни дадоха повод да потърсим съдействие от Министерство на правосъдието, Омбудсмана и консултанти в чужбина. Имаме обратна връзка за взети мерки.

Дейности, водещи до стабилност

Всички социални услуги и звена в Програмата са с дългосрочно държавно делегиране и голяма част от разходите им се финансират от държавата по установените стандарти.

По отношение на Приемната грижа стратегията ни в последната година по Проект „Приеми ме 2015“ е да се подготвим за управление на същата в Програмата (Габрово, Трявна, а може и на областно ниво).

През 2021 година предстоят значителни промени в социалната сфера. Изменения има в Закона за социалните услуги, Правилника за приложение на Закона за социалните услуги. Създаде се Агенция по качество на социалните услуги и т.н. Очаква се нов лицензионен режим за доставчиците, нови стандарти.

Всички вярваме, че с успехите си, с добрите позиции в обществения живот SOS Детски селища ще продължи да бъде значима Организация, призвана да работи за благо на децата в Република България.

Програма SOS Детско Селище София-Перник

Програма SOS Детско селище София-Перник е комплекс от взаимодопълващи се социални услуги. Разполагаме с мотивиран екип, като се отчита тежестта единствено в резидентните ни услуги. През изминалата година екипът също се доказва като бързо адаптиращ се към нови и екстремни обстоятелства. Своевременно беше реорганизирана грижата в Младежките домове, за да се съхрани живота и здравето на младежите и сътрудниците, при запазено високо качество на грижа. Също така Програмите за подкрепа на семействата (ЦОП), с гъвкав график на работа и различни методи успяха да достигнат заложените си цели и да подкрепят всички насочени нуждаещи се деца и семейства. Всички екипи получават професионална групова и индивидуална подкрепа. Програмата продължава да бъде лидер като базова институция за обучение на студенти от различни хуманитарни специалности на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Постижения

През изминалата година ПДС София-Перник имаше няколко основни събития на работа. Обособяването на „Център по приемна грижа“ като отделно структурно звено завърши успешно. Към настоящия момент SOS Детски селища България е водеща организация в предоставянето на услугата „Приемна грижа“ в гр. София. Успешно беше разширен обхвата на влияние на приемна грижа в София, като ръководителят на Центъра по приемна грижа е назначен като Началник на ОЕПГ София-град. Това е уникален модел не само за София, но и за България.

Въпреки високо-рисковата среда на работа Програма Детско селище София-Перник успя да работи с пълния си капацитет на програмите за подкрепа на семействата в двата ни центъра за – ЦОП Шанс София и ЦОП Перник. С гъвкаво работно време, дистанционна работа и консултиране, посредничество и материална подкрепа през годината бяха подкрепени близо 500 деца и възрастни. Беше проведен външен мониторинг на качеството на предоставяната от ЦОП Шанс услуга, който показва най-високи постижения в качеството и дава добра обратна връзка и потвърждение, че екипът работи в правилната посока.

Беше стартирана процедура по намаляване капацитета на младежки дом „Мечтатели“, с цел да реализираме нов модел на резидентна грижа, максимално близка до семейния модел.

Социалният работник ПНСЖ успя да съхрани доверието на младежите в тази трудна ситуация - да имат усещане за сигурност и да знаят, че има към кого да се обърнат, ако нещата се влошат, ако изпаднат в беда, криза, безизходица. Социално-психологическата помощ и подкрепа, както и придружаването на младежите до различни институции и организации се „материализираха“ и станаха съществена част от Програмата, както и водещ момент в утвърждаването на доверителната връзка с тях.

През 2020 г. бяха предприети стъпки за сондиране на възможности за „събуждане“ на Детско селище „Дрен“, като съгласно решение на УС през 2021 г. ще бъде стартирана

проектна дейност, както и пилотно да поканим в селището потребители с различни дейности.

Предизвикателства

Пред Програма Детско селище София-Перник стои сериозното предизвикателство да работи в посока осигуряване на държавно финансиране за услугата ЦОП в гр. Перник. Дейностите по застъпничество трябва да се разширят не само на ниво област, но и на централно ниво. Ключов момент за това предоставя изготвянето на Областната карта за социални услуги, както и предстоящите избори за ново правителство.

В контекста на новото законодателство е наложително Програмата да запази позицията си в предоставяне на услугата „Приемна грижа“ в гр. София и Сдружението да е избрано след конкурс за доставчик на услугата в областта.

Утвърждаването и припознаването на ПНСЖ като отделна услуга в подкрепа на излизащите от грижа младежи е дългосрочна задача за Програмата и Сдружението.

Добри практики

Социалните услуги в Програмата активно си взаимодействат по различни случаи и помагат в интерес на децата и семействата. ЦОП активно работят както с деца от приемни семейства, така и по случаи на младежи в резидентна грижа.

Груповото занимание АРТ – работилница „Общувам,воря и играя с моето дете“ на ЦОП Шанс стартира през месец юни 2020 година. Нейната цел бе децата и техните родители да прекарат време заедно в изработването на различни интересни творчески проекти, да общуват, да играят и да се забавляват заедно.

Проект „Социална работилница“ се осъществява в 148. ОУ "Професор доктор Любомир Милетич" гр. София. Целта на груповите занимания провеждащи се в училището е да се развият отношенията между децата, за да се намали агресията между тях. Дейността повлиява върху кохезията в класовете и създава условия за по-добри взаимоотношения между децата и снижава нивата на агресивни прояви

Дейности, водещи до стабилност

Активно застъпничество сред местните власти и на национално ниво за осигуряване на държавно финансиране за ЦОП Перник.

Добра комуникационна стратегия на всичките ни програми, насочена както към обществеността, така и към потребители, управници и донори.

Професионална подкрепа, обучение и изграждане на екипите в услугите. Влизането в роля на новите ръководители и поддържане на огъня и мотивацията на по-дългогодишните служители.